

Bilingual Future
Foundation

Język polski w wychowaniu wielojęzycznym
– zachowaj, przekaż, inspiruj.
Narzędzia i metody zachowania języka polskiego.

Podsumowanie webinaru 3

PARTNERZY I PATRONI

Szanowni Państwo!

Oddajemy w Wasze ręce podsumowanie finałowego webinaru z cyklu „Język polski w wychowaniu wielojęzycznym – zachowaj, przekaż, inspiruj”, który odbył się 4 grudnia. Nasze wyjątkowe prelegentki – Claire Selby i dr Aneta Nott-Bower – omówiły praktyczne metody aktywizacji polszczyzny, kluczowe etapy rozwoju językowego oraz konkretne techniki komunikacyjne wspierające język polski jako ważną część tożsamości dziecka.

Zapraszamy do lektury!

O Fundacji Bilingual Future

Bilingual Future Foundation

Fundacja Bilingual Future to organizacja non-profit promująca powszechną edukację dwujęzyczną i wielojęzyczność z poszanowaniem różnych kultur. Naszą wizją jest zapewnienie każdemu dziecku edukacji równoległe w języku lokalnym i globalnym – angielskim, umożliwiając osiągnięcie kompetencji natywnego użytkownika.

Wspieramy kompleksowe wdrożenia edukacji dwujęzycznej jako standardu społeczno-edukacyjnego, współpracując z rządami, władzami lokalnymi, instytucjami edukacyjnymi, organizacjami pozarządowymi, liderami biznesu oraz rodzicami.

Realizujemy programy pilotażowe, międzynarodowe projekty charytatywne, organizujemy konferencje oraz kampanie społeczne wspierające rozwój wielojęzyczny od wczesnego dzieciństwa.

Informacje o Projekcie

W ramach projektu Fundacji Bilingual Future „Język polski w wychowaniu dwujęzycznym – zachowaj, przekaż, inspiruj. Webinary edukacyjne (online) dla Polonii i Polaków za granicą” zrealizowano trzy bezpłatne webinary poświęcone promowaniu języka polskiego za granicą, podkreślanu zalet dwujęzyczności oraz dostarczaniu praktycznych narzędzi rodzicom, nauczycielom i dzieciom.

Projekt otrzymał dofinansowanie w ramach sprawowania opieki Senatu Rzeczypospolitej Polskiej nad Polonią i Polakami za granicą w 2025 roku.

Webinary odbyły się pod patronatem Wydziału Lingwistyki Stosowanej i patronatem medialnym TVP Polonia. Partnerami byli: Polska Macierz Szkolna w Belgii, Polska Szkoła w Zachodniej Australii (Polish School WA) oraz Ośrodek Wilnoteka.

Prelegentki

Claire Diana Selby

Doświadczona, niezależna autorka, która od ponad 25 lat tworzy innowacyjne materiały edukacyjne publikowane w renomowanych wydawnictwach, m.in. Oxford University Press, Cambridge University Press, Collins, Arena Verlag, Pons Klett oraz FLTRP w Chinach. Prowadzi liczne szkolenia dla nauczycieli w wielu krajach, a swoje autorskie podejście do wczesnej edukacji językowej oparła na metodzie Spiral Language System™, którą szczegółowo opisała w książkach *How to help your child learn English* (2010) oraz *How to help your class learn English* (2011). Jest współzałożycielką polskiej firmy Yellow House Education SA, dla której opracowała materiały kursowe dla przedszkoli i szkół. Claire Selby ma bezpośrednie doświadczenie z wyzwaniami wielojęzyczności – jej dwie córki wychowywały się w środowisku dwujęzycznym.

dr Aneta Nott-Bower

Uznana ekspertka w zakresie dwujęzyczności, posiadająca doktorat z językoznawstwa Uniwersytetu Śląskiego oraz dyplom logopedy z Akademii Pedagogiki Specjalnej w Warszawie. Od kilkunastu lat wspiera rodziny bilingwalne, nauczycieli i terapeutów w ramach inicjatywy Bilingual House poprzez konsultacje, szkolenia i kursy online, a także jako wykładowczyni bilingwizmu w Akademii Pedagogiki Specjalnej i Wyższej Szkole Biznesu – National Louis University w Nowym Sączu. Autorka książek „Przepis na dwujęzyczność” i „Dwujęzyczna moc”. Jako matka dorastających dzieci dwujęzycznych łączy perspektywę eksperta z własnym doświadczeniem rodzicielskim.

Moderator Walenty Wojniłło

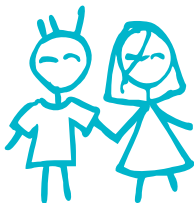

Redaktor telewizyjny, reżyser i producent, od 1997 roku korespondent TVP S.A. na Litwie i w krajach bałtyckich. Współzałożyciel i kierownik Ośrodka WILNOTEKA w Wilnie, od ponad 15 lat redaktor magazynu „Wilnoteka” (TVP Polonia).

Twórca pierwszego polskiego portalu multimedialnego na Litwie Wilnoteka.lt, współautor popularnej audycji „Albumy Wileńskie” w telewizji LRT oraz jeden z inicjatorów powstania TVP Wilno, gdzie prowadzi program publicystyczny „Klub U Redaktorów”. Reżyser ponad 1300 audycji telewizyjnych i filmów dokumentalnych, założyciel Polskiego Archiwum Audiowizualnego na Litwie. Prezes Zrzeszenia „Media Polskie na Litwie”.

Dwujęzyczność od najmłodszych lat: perspektywa praktyczna

Kiedy zacząć? Im wcześniej, tym lepiej!

Claire Selby przywołała definicję prof. Olpińskiej-Szkiełko, zgodnie z którą **pełna dwujęzyczność** to:

- Zdolność do nauki przedmiotów w obu językach
- Osiągnięcie podobnego poziomu kompetencji
- „Czucie się dwujęzycznym” – co jest kluczowe

Jak wspierać dziecko na każdym etapie rozwoju?

Niemowlęta (0–2 lata): rymowanki, piosenki i wykorzystanie etapu gaworzenia do ćwiczenia polskich dźwięków.

Przedszkolaki (3–6 lat): aktywności edukacyjne (np. matematyka po polsku) oraz testowanie zrozumienia poprzez rozmowę i zadawanie pytań.

Dzieci szkolne i nastolatki: łączenie zainteresowań (sport, gry online, polskie filmy) z językiem polskim oraz pokazywanie dwujęzyczności jako supermocy.

Claire Selby zwróciła uwagę, że wczesne lata (0–6 lat) dają dzieciom trzy kluczowe zalety:

- **Naturalne rozróżnianie dźwięków języków**
- **Doskonałą wymowę**
- **Automatyczne przyswajanie reguł gramatycznych**

Im wcześniej wdrożymy „pętlę pozytywnego sprzężenia zwrotnego” (pochwały i wzmocnienia), tym lepiej. Kluczowe jest aktywne zaangażowanie rodziców, planowanie z wyprzedzeniem oraz wykorzystanie świąt i tradycji do wzmacniania tożsamości kulturowej.

Techniki komunikacyjne. Jak poprawiać błędy, nie zniechęcając dziecka?

Priorytetem w rozwoju językowym dziecka jest skuteczne użycie języka jako narzędzia komunikacji, a kluczem – świadomie prowadzony dialog budujący relację, która jest istotniejsza od idealnej formy językowej.

Dr Nott-Bower wskazała **parafrazę korygującą** jako najważniejsze narzędzie rodzica i nauczyciela wspierające rozwój wypowiedzi dziecka. Zamiast tradycyjnego korygowania błędów (np. „nie mówi się poszłem, tylko poszedłem”), należy potwierdzić zrozumienie i powtórzyć wypowiedź dziecka w poprawnej formie.

Przykład w praktyce:

Dziecko: „Wczoraj poszłem do parku”

Rodzic: „Cieszę się, że wczoraj poszedłeś do parku”

Taka forma korekcji nie zniechęca do dialogu i wspiera naturalny rozwój językowy.

Trzy filary pełnej dwujęzyczności

Dr Nott-Bower przedstawiła model trzech wzajemnie wspierających się filarów (Cummins, J. 2000):

Dwujęzyczność – mówienie

Dwukulturowość – zanurzenie w kulturze

Dwupiśmienność – czytanie i pisanie

Szczególną uwagę poświęcono dwukulturowości jako kluczowemu elementowi tożsamości dziecka. Jak podkreśliła Claire Selby, kluczowe jest łączenie języka z kulturą przez zmysły i zainteresowania – naturalnie, nigdy na siłę.

Praktyczne wyzwania i rozwiązania

Przejście do kompetencji akademickiej

Aby osiągnąć pełną dwujęzyczność, niezbędne jest przejście do kompetencji akademickiej – kluczowe są książki (zawierają o 50% więcej rzadkich słów), szkoły polonijne oraz polskie media wspierane dyskusją.

WAŻNE: Dzieci z trudnościami rozwojowymi

Trudności rozwojowe, w tym dysleksja czy problemy ze słuchem, nie przekreślają szansy na dwujęzyczność – potrzebne jest profesjonalne wsparcie, ale nie rezygnacja z języka.

Wspieranie nastolatków i „bunt językowy”

Okres nastoletni bywa najtrudniejszy ze względu na „bunt językowy”. Kluczem jest partnerska rozmowa o korzyściach, grupy rówieśników oraz łączenie zainteresowań (sport, gry, moda) z językiem polskim. Głównym celem jest doprowadzenie do naturalnego użycia języka polskiego.

Rodzice posługujący się niedoskonałą polszczyzną

Nie obawiajcie się – przy wsparciu mediów, audiobooków i zajęć dzieci unikają powielania błędów i mogą pełnić rolę językowego eksperta.

Nie martw się: „Dwujęzyczność receptywna” to też wartość!

Gdy dziecko rozumie polski, ale odpowiada w innym języku, nie należy traktować tego jako porażki – **rozumienie to już ogromna wartość**. Pomocne są:

- Parafraza korygująca
- Cierpliwość i konsekwencja
- Zachowanie pozytywnego nastawienia

Podsumowanie trzeciego webinaru

Trzeci webinar zakończył cykl spotkań poświęconych wielojęzycznemu wychowaniu. Jak podsumowała Claire Selby, dar dwujęzyczności jest najlepszym prezentem dla dziecka: „Gdy dajesz im Polski do życia, Polski do nauki i Polski na całe życie.”

ZOBACZ NAGRANIE TRZECIEGO WEBINARU

© 2025 Fundacja Bilingual Future.

„Język polski w wychowaniu wielojęzycznym – zachowaj, przekaz, inspiruj. Narzędzia i metody zachowania języka polskiego. Podsumowanie webinaru 3” jest dostępny na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa 4.0 Międzynarodowa. Pewne prawa zastrzeżone na rzecz Fundacji Bilingual Future. Utwór powstał w ramach zlecenia przez Kancelarię Senatu realizacji zadań w zakresie opieki nad Polonią i Polakami za granicą w 2025 roku. Zezwala się na dowolne wykorzystanie utworu, pod warunkiem zachowania ww. informacji, w tym informacji o stosowanej licencji, o posiadaczach praw oraz o zleceniu zadania publicznego przez Kancelarię Senatu oraz przyznaniu dotacji na jego wykonanie w 2025 r.

